

Täysistunto

Tiistai 16.3.2021 klo 14.04—23.22

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 31/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Jos ymmärsin oikein, niin ministeri Kiuru esitteli jo tämän, joten mennään suoraan puhujalistaan. Edustaja Heinonen.

Keskustelu

14.50 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvä ministeri! Tuossa aiemmassa puheenvuorossa jo tätä kokonaisuutta käsittelemme, mutta tuossa nopeatemmoisessa keskustelussa en saanut puheenvuoroa, ja sen takia käytän myös tämän toisen puheenvuoron.

Sosiaalidemokraattien riveistä on tässä keskustelussa annettu ymmärtää, että yhdessä tässä tehdään. Toki tehdään yhdessä ja tämä virus on yhteinen ja tämä viitsaus on yhteinen, mutta emme me ole tällä hetkellä teidän kanssanne, demariedustajat, samaa mieltä näistä toimenpiteistä. Ja kyllä tässä on kansanedustajana vähän sellainen piiskattu olo, kun tuota ministerin puheenvuoroa kuunteli. Aikamoista ripitystä Suomen parlamentille, Suomen eduskunnalle, joka täällä kuitenkin joutuu toimimaan perustuslain vaatimusten mukaisesti ja varmistamaan, että nämä esitykset ovat perustuslain mukaisia.

Niinhan siinä kävi, että viime syksynä ne esitykset olivat niin luokattoman huonosti tehtyjä, että niitä ei eduskunta voinut hyväksyä. [Jussi Halla-aho: Lisää avustajia!] Eihän siitä ollut kyse, että eduskunta olisi estänyt pakkotestauksen, rajojen kiinni laittamisen koronalta, vaan kyse oli siitä, että ne esitykset oli tehty luokattoman huonosti. Niitähän jopa osa asiantuntijoista arvioi lähihistorian huonoimmin valmistelluiksi esityksiksi. [Aki Lindén: Yksi asiantuntija!] Ja kyllähän nämä esitykset olisi voitu tuoda — ministeri nyt täällä antoi ymmärtää, että nyt ollaan jotenkin niin kuin tosi reippaasti tultu. Tässä on vuosi mennyt aikaa siitä, kun tämä tuli. Enkä ymmärrä sitä, että nyt tämä muuntovirus olisi jollain tavalla muuttanut meidän säädöspohjaamme ja siitä tulokulmasta se nyt antaisi sitten paremmat mahdollisuudet pakkotestaukseen tai toimenpiteisiin. Kyllähän meidän pääministerimme, pääministeri Sanna Marin, on antanut julkisuudessa ymmärtää, että Suomessa on erittäin tiukat rajatoimenpiteet, mutta kun katsoo, mitä tehdään muissa Pohjoismaissa, niin näyttää siltä, että ne puheet ovat olleet tyhjiä. Muissa Pohjoismaissa on huomattavasti tiukemmat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

vaatimukset. Siellä on haluttu estää se, että korona tulisi rajan yli, mutta täällä ei ole toimitettu sillä tavalla. [Antti Lindtmanin välihuuto]

Arvoisa puhemies! Rajat vuotavat koronaa, rokotukset takkuavat, ja jos näitä ei saada nyt kuntoon, niin alkaa suomalaisilla ihmisillä jollain tavalla tulla yhä enempi sellaisia tuntemuksia, että ei ole muuten ihan oikein laittaa kiinni sitä pienen kylän ainoaa kahvilaa, jossa päivän aikana käy kuusi ihmistä — ei siis kerralla kuutta ihmistä vaan päivän aikana kuusi ihmistä — tai kuntosalia, jossa käy päivän aikana kymmenen ihmistä — ei kerralla kymmentä ihmistä — tai koulua tai lasten harrastustoimintaa.

Arvoisa puhemies! Tein tuossa aiemmin muutaman kysymyksen, kysyin näistä kuntosaleista, ja haluaisin nyt ministeriltä vastauksen siihen, mikä on se tietopohja, minkä takia nyt haluatte laittaa nämä alle kymmenenkin hengen ryhmien kuntosalit kiinni. Täällä keskustelussa joku kollegoista toi esille, että onko tässä nyt arvovaltakisa aluehallintoviraston ja ministerin välillä: kun aluehallintovirasto ei suostunutkaan laittamaan kategorisesti kaikkia kiinni, niin sitten muutetaan lakia. Ja kun keskustaa kuunteli, niin näyttää siltä, että teille, keskustakollegat, olisi paljon parempi paikka siirtyä piirun verran keskemälle, pois vasemmistohallituksen kainalosta, ja kantamaan vastuullista huolta tästä koronaviruksen kitkemisestä. Kysyn siis: onko tautitartuntoja löydetty näistä kuntosalien alle kymmenen hengen liikkujaryhmistä, vai onko niin, niin kuin edustaja Räsänen toi esille, että haitat tästä sulusta ovat jopa hyötyjä suuremmat — haitat ovat suurempia kuin tällä saavutettavat hyödyt?

Sitten kysyin ruokaravintoloista, jotka tässä tosiasiallisesti laitetaan kiinni. Haluaisin tietää, lupaatteko näille ruokaravintoloille, joiden tosiasiallinen tilanne on siis täysi sulku, täysimääräisen tuen tältä sulkuajalta.

Sitten emme saaneet vastausta vielä tähän lajikohtaiseen rajaukseen — ratsastusmaneesit, agilityhallit ja vastaavat — liittyen: onko avilla mahdollisuutta tehdä lajikohtaista harjainta. Kysyisin valiokunnan puheenjohtajalta tai varapuheenjohtajalta tai jäseniltä: onko tästä käyty keskustelua, että voisitte tulla vastaan ja rajata pois esimerkiksi nämä ratsastusmaneesit, agilityhallit ja tämäntyyppiset, jotka eivät ole missään tapauksessa sellaista ryhmäliikuntaa, mistä tässä puhutaan?

Mutta, arvoisa puhemies, meidän pitää saada nyt rajat kiinni koronalta. Edustaja Kopra piti hyvän puheenvuoron negatiivisista testituloksista, pakkotestauksesta rajalle. Ne pitää saada nyt kuntoon, niin että enää seuraavia muuntoviruksia ei tänne vitsaukseksemme tule. [Suna Kymäläinen: Niinhän ministeri kertoi!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

14.56 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on tietysti tärkeitä toimia, että saadaan rajoituksia tehtyä siinä tapauksessa, jos ne ovat välttämättömiä ja tautitilanne sen todella vaatii, mutta kyllä huomio tietysti kiinnittyy niihin perusteisiin, mitä lainvalmistelussa tehdään ja käytetään esimerkiksi ravitsemusliikkeiden roolista tämän viruksen leviämässä. Eli mikä on ravintola, mikä on lounaspaikka, mikä on pubi, mikä on yökerho — näitä perusteluja toki tietysti kaivataan. Vastaavasti kuntosalien osalta tällaista kohtaa esimerkiksi tässä hallituksen esityksessä ei suoraan ole, koska pitäisihän meidän tietää myös, mikä näiden kuntosalien rooli on. Ja ainakin mitä nyt olen kuullut ja on tullut palautetta, nämä rajoitukset, joita näihin on nyt kymmenen hengen osalta tehty, ovat toimineet erit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

täin hyvin. Siellä ei ole ollut kontakteja, ja ihmiset ovat sitten kulkeneet siellä yksitellen. Eli tarkkaa harkintaa.

Mutta vielä, arvoisa ministeri, haluaisin kysyä: millainen on se tilanne ja teidän arvionne, jos nämä sitten otetaan käyttöön?

Puhemies Anu Vehviläinen: Vastauspuheenvuoro, edustaja Lindén.

14.57 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Luen lyhyen sitaatin: ”Aivan aluksi haluan kiittää ministeri Krista Kiurua siitä, että hän on toiminut tarmokkaasti koronaviruksen torjumiseksi ja että hän on toiminut tarmokkaasti myös sen puolesta, että viruksen saapumista Suomeen pystyttäisiin estämään.” Näin veteraanikansanedustaja Ben Zyskowicz 23. päivä helmikuuta erinomaisessa puheenvuorossaan, jossa hän osui juuri siihen asian ytimeen, mistä tässä on kysymys. Kun viime keväänä pantiin rajat kiinni, Rajavartiolaitos sai siitä eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen moitteet. Kun viime elokuussa ministeri Kiuru otti voimakkaasti esille pakkokaranteenit ja pakkotestit, hän sai siitä erittäin voimakkaat moitteet. Kun lokakuussa tuotiin tänne eduskuntaan esitys, jossa olisi ollut nämä testit, siinä löydettiin puutteita. No, siinä varmasti oli puutteita, mutta voi sitä ilkkumista niistä puutteista, joka tuntuu jatkuvan täällä vielä. Todellista korjaushalua ei ollut, vaan oli nimenomaan tätä ilkkumista. Kun nyt sitten vihdoinkin tämän hallituksen esityksen myötä tämä 16 § saadaan selväksi ja PeV antaa siitä lausunnon, nyt tämä [Puhemies koputtaa] saadaan kuntoon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja V-painike on käytössä, eli käytetään pieni debatti tässä kohtaa. — Seuraavaksi vastauspuheenvuoro, edustaja Laakso.

14.59 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täytyy ihmetellä, miten todellakin tämä muuntovirus on nyt jotenkin saanut muutettua lakiakin niin, että me pystytään tämä asia tekemään. Pakko on sanoa, että jos edustaja Lindén yrittää syyttää eduskuntaa ja etenkin oppositiota siitä, ettei ole saatu valmisteltua asioita kunnolla, niin pitäisiköhän vaikka siirtyä sitten Lindéninkin oppositioon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

14.59 **Mia Laiho kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan ministeri Kiurulle kertoa, että kyllä me kokoomuksessa hyvin ymmärrämme tämän vaikean epidemiatilanteen, ja sen takia on täytynyt hämmästellä jatkuvasti tässä vuoden aikana, miten asioita ei ole saatu korjattua. Rajalaki tässä on ollut jo puhetta, ja se on edelleenkin tuomatta eduskuntaan — sellainen rajalaki, joka mahdollistaa ennakkotestauksen.

Nyt se muuntovirus on täällä, ja nyt se on suomalaisten keskuudessa, ja nyt ollaan rajoittamassa suomalaisten perusoikeuksia. Haluan tässä nostaa esille, että 58 §:ssä, joka on käsittelyssä, rajoitetaan myös lasten ja nuorten harrastuksia. Siellä rajoitetaan vammaisten tai muiden kuntoutusta tarvitsevien henkilöiden mahdollisuutta lakisääteiseen kuntoutukseen. Kun nämä sulkemiset voivat olla kaksi viikkoa kerrallaan ja kun katsotaan tätä tilannetta, niin ne voivat olla kuukausien ajan. [Puhemies koputtaa] Onko tämä kohuista?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

15.01 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En käy toistamaan sitä, mitä totesin tuossa aiemmin, että nyt on tarve sille, että aikuiset kantaisivat isomman osan näistä rajoituksista. Mahdollisimman vähän rajoituksia lapsille ja nuorille, vähän tiukempia, jotta ne ovat lyhyempiä ja jotta me pääsemme vapauttamaan lapset ja nuoret ja tautitilanne saadaan haltuun.

Mitä tulee rajoihin, niin katsoin tuossa THL:n hybridistrategian seurannan, ja tällä hetkellä viimeisimmän arvion mukaan noin puolitoista prosenttia tartunnoista tulee rajan yli. Olisiko näille rajoille voinut jotakin aikaisemmin tehdä? Nythän on käynyt ilmi, kun avit ovat todella muuttaneet tulkintaa, että aiemmin olisi periaatteessa ollut mahdollista jo määrätä näitä massapakkokaranteeneja, mutta silloin kun sitä esitettiin — todella elokuussa ministeri esitti — tuli aika kovaa kritiikkiä. Siteeraan yhden: ”Räikein esimerkki on kuitenkin ministeri Kiurun tiedotustilaisuudessa esittelemä pakkokaranteeni kaikille Suomeen tulijoille. [Puhemies koputtaa] Myöhemmin selvisi, ettei tällaista mahdollisuutta lain mukaan ole.” Tämä oli tulkinta, jonka edustaja Laiho esitti, [Puhemies koputtaa] kun hän jätti epäluottamuslauseen ministeri Kiurulle viime syksynä. [Välihuutoja]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Häkkänen.

15.02 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Opposition tehtävä on tukea, ja kyllä me kokoomuksessa haluamme tukea, että Suomi selviää mahdollisimman pienin vaurioin tästä kriisistä. Selvä epäkohta on tämä rajaturvallisuuskysymys ollut. Ja nyt kun täällä kuuntelee ministerin puheenvuoroa siitä, että kyllä hallitus olisi halunnut pistää rajalle pakkotestauksen, niin vähän erikoiseen valoon tämä lausunto tulee, koska eilen aluehallintovirastot julkaisivat tiedotteen, jossa aluehallintovirastot sanovat, että STM on koko kriisin ajan ohjauskirjeillään ohjeistanut vapaaehtoiseen testaamiseen. Kävin nämä STM:n ohjauskirjeet vielä aamulla läpi. Yhdessäkään ohjauskirjeessä ei velvoiteta tai ohjata selvään pakkotestaukseen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Eli tämä on nyt aikamoinen uutinen kieltämättä, siis valtioneuvoston tahotilla: julkisuudessa väitetään, [Puhemies koputtaa] että pakkotestaukset olisi pitänyt laittaa, mutta ohjauskirjeistä tätä ei löydy. [Puhemies koputtaa] Voitteko, ministeri Kiuru, jotenkin vastata tähän?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalmari.

15.03 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vereslihallalla me teemme näitä päätöksiä. Sen takia ihan vilpittömästi pyydän, että kun ministeri sitten miettii näitä asetuksia, niin huomioidaan kaikki ne asiat, joilla saadaan kansalaiset mukaan näihin. Huomioidaan se alueellisuus: jos tienoolla ei ole koronaa, niin turha sinne niitä velvoitteita on laittaa. Huomioidaan kaikki se, mitä järjen käyttöä voi esimerkiksi tällaisissa harrastustiloissa ottaa huomioon, kuitenkin niin, että tätä vaarallista muuntovirusta vastaan voidaan taistella.

Vetoamus myös sinne opposition puoleen siitä, kun nyt näitä pakkotestauksia ja myöskin rokotteisiin kannustamisia tehdään, että me kaikki olisimme mukana, ja kun me tiedämme, että saamme todella paljon sähköposteja, [Puhemies koputtaa] jotka ovat aika eris-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

kummallisia, puhutaan lääketieteellisistä raiskauksista ja muista, että kukaan meistä ei läh-tisi tähän keskusteluun mukaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Hyvät ystävät, edustajat, toivon, että yritetään pitää siitä mi-nuutista kiinni, niin että mahdollisimman moni kerkiää käyttää näitä vastauspuheenvuoro-ja. — Ja seuraavaksi edustaja Elomaa.

15.05 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajat vuotavat, sieltä tulee aina joku, jolla on tartunta, Se on se ydinasia. Siihen hallituksen pitää nyt pyrkiä, että rajoilta ei tule porukkaa, jolla on tartunta.

Ravintolat, anniskeluravintolat: kello 17 loppuu anniskelu, kello 18 ravintola kiinni — eihän siitä jää ravintoloille yhtään mitään tuloja. Liikunta ja harrastaminen vaikeutuu nyt radikaalisti — suuri vaikutus henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, kansanterveyteen. [Vasemmistoliiton ryhmästä: Eli ei mitään rajoituksia!] Kuntosaliryttäjiä ja liikuntayrittäjiä on noin 10 000, ravintoloita kymmeniätuhansia — tullaanko kiinteät kulut korvaamaan yrittäjille, entäs työntekijöitten tilanne? Konkurssiaalto uhkaa. Miten hallitus hoitaa tämän asian?

Ja samoja kysymyksiä, mitä edustaja Heinonenkin esitti: miksi alle kymmenen hengen kokoontumiset liikunnassa [Puhemies koputtaa] ovat niin ongelmallisia, ettei niitä voida pitää?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Honkasalo.

15.06 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen samaa mieltä opposition kanssa siitä, että testauksen rajoilla olisi pitänyt olla tehokkaampaa, mut-ta kun tällä hetkellä tilanne on se, että vain aivan pieni osa tartunnoista tulee rajojen kautta, niin on aikamoista lietsomista väittää, että rajat vuotavat kuin seula, kun tilanne on se, että aivan valtaosa tartunnoista tulee tällä hetkellä rajojen sisältä.

Sitten olen opposition kanssa samaa mieltä myös siitä, että siinä hallituksen esityksessä vuosi sitten lokakuussa oli ongelmia. Perustuslakivaliokunta antoi siitä erittäin ankarana lausunnon, ja olen sitä mieltä, että tässä on syytä katsoa peiliin sen suhteen, mikä siinä meni vialle. Tällainen arviointi helpottaa sitten tulevaisuuden päätöksentekoa, niin että samaa mieltä olen opposition kanssa tästä asiasta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

15.07 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Kiu-ru, te kyllä saatte kristillisdemokraattien tuen ponnisteluissa pandemian hillitsemiseksi vaikuttavien ja järkevien rajoitusten kautta, mutta kyllä samalla tulisi punnita sitä, ettei ai-heuteta enemmän terveyshaittoja kuin -hyötyjä. Tässä esityksessä ei ole sanaakaan liikun-tatoiminnan pysäyttämisen kielteisistä terveysvaikutuksista. Otan yhden esimerkin: meillä on suljettuja uimahalleja, lasten uimakoulut peruttu, opetussuunnitelmien mukaista uima-opetusta ei juuri järjestetä. Kyllä lasten uimataitoon saattaa jäädä sellaisia aukkoja, jotka voivat näkyä ihan hukkumiskuolemina myöhemmin. Eivätkö lähiopetuksessa olevat ala-koulujen luokat voisi käyttää näitä tyhjillään olevia uimahalleja, koska eiväthän sosiaaliset kontaktit siitä lisäänty, kun nämä lapset ovat muutenkin tekemisissä keskenään?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Viljanen.

15.08 **Heidi Viljanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rajat vuotavat — se on termi, jota täällä on kuullut käytettävän nyt monta kertaa, ja se on tietysti termi ja ilmaisu, joka iskee meidän kansaan ja antaa sen kuvan, että kaikki tautitapaukset tulevat nyt sieltä rajojen yli, mutta kuten edustaja Lindtman sanoi hyvin, niin vain puolitoista prosenttia tartunnoista tällä hetkellä tulee rajojen yli Suomeen.

Mutta ylipäänsä kun puhutaan rajoituksista ja siitä, että puututaan ihan perustuslaillisiin oikeuksiin, niin totta kai se herättää kysymyksiä ja keskustelua ja on erilaisia toimivaltuuksia omaavia viranomaisia, joitten tulkinnat ovat olleet nyt erilaisia kuin on ollut lainsäätäjän tulkinta, ja siitä tässäkin asiassa tällä hetkellä on kyse.

Ajattelen itse samalla lailla kuin edustaja Honkasalo äsken, että meillä tämän kriisin helitetyä on todella paljon tekemistä. Toivon, että me on opittu monissa asioissa, mitä me voidaan tehdä paremmin ja minkälaisia toimivaltuuksia eri tahoilla on, ja todella toivon, että tästä voimme sitten ottaa opiksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

15.09 **Sebastian Tynkkynen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Haluaisin kysyä, mikä on hallituksen pitkän tähtäimen suunnitelma ulos tästä koronakriisistä, sillä me kuitenkin nähdään se, että vaikka 70 prosenttia suomalaisista saadaan rokotettua, niin valitettavasti myöskin rokotetut voivat uudelleen tähän sairastua, tulee virusmuunnoksia ja niin edelleen.

Me perussuomalaiset esitettiin yli vuosi sitten sitä, että te noudattaisitte tukahduttamisstrategiaa, laitettaisiin maa kolmeksi neljäksi viikoksi kiinni ja sen jälkeen rajakontrolli ja elettäisiin niin kuin nyt ollaan nähty, että Uusi-Seelanti on elänyt. Jos meillä ei ole tämmöistä suunnitelmaa, niin me saadaan tätä viisarihumpppaa ravintoloitten ja ihmismäärien suhteen kuntosaleilla noudattaa vaikka kuinka pitkään.

Toivoisin, että esittelisitte, miten tässä isossa kuvassa päästään tästä eteenpäin. Vai onko hallituksella vieläkin tällaista suunnitelmaa? Mitä kuntosalien sulkemiseen tulee, niin katsokaa, kansanedustajat, toisianne tässä salissa. Katsokaa, kuinka paljon meitä [Puhemies koputtaa] täällä on.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

15.10 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä hallituspuolueen edustajat kilvan toistelevat sitä, että rajojen ulkopuolelta tuleva prosentti on vain puolitoista, mutta mistä muualta ne muuntovirukset ovat tulleet kuin ulkomailta? Kyllä tosiaasia on se, että aika moni toimiala tässä nyt kärsii sen takia, että rajoilta on nimenomaan saanut ilman testiä tulla Suomeen.

Jos katsotaan nyt tätä ravintoloiden lakia ja sitä, että ravintoloiden täytyisi sulkea ovensa jo kello 18, niin kyllä se monelle tarkoittaa sitä, että olisi parempi, että ne eivät avaisi ollenkaan. Eli, arvoisa puhemies, kysyn nyt ministeriltä: olisiko mahdollista, että tätä sulkutilaa jatkettaisiin vaikkapa parilla kolmella viikolla eteenpäin, jolloin nämä ravintolat voisivat saada edelleen sitä ravintolatukea [Mika Niikon välihuuto] — jota lakia tosin odotam-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

me vielä tänne eduskuntaan — ja ne voisivat sen jälkeen sitten avata turvallisemmin ja täydemmin ovensa ja vähemmin rajoituksin?

Arvoisa puhemies! Vielä tästä kuntosalilaista sen verran, että kyllä yhdyn siihen, mitä täällä on todettu, että onkohan tässä arvovaltakysymys eri toimijoiden osalta, miksi tämä on pitänyt säätää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

15.12 **Mikko Kinnunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä ovat kaikkien vaikeita päätöksiä, ja välttämättömät rajoitukset ovat tarpeen.

Entisenä hevosmiehenä olen kuitenkin huolissani hevosityrittäjien ja hevosten puolesta. Niitä ei voi jättää pilttuisiin omaehtoiseen karanteeniin, vaan niitä tulee liikuttaa säännöllisesti. Hevosten liikuttamiseen tarvitaan lapsia, nuoria ja aikuisia ja turvallisia tiloja. Tämän vuoksi maneeseja ei kannattaisi laittaa kategorisesti kiinni, vaikka alueella olisi tarve voimakkaasti vähentää ihmisten välisiä kontakteja.

Rajoitusten tulee olla joka päätöksenteon tasolla ja joka alueella välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Ratsastajat ovat pitäneet hevostensa kanssa välit kunnossa jo kauan ennen koronaa. Ohjeita noudatetaan. Syntyy turvallisuusriskejä, jos hevosia aletaan liikuttaa teiden ja katujen varsilla liikenteen keskellä. Kun suojelemme elämää, emme saa aiheuttaa samalla uusia vaaroja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Guzenina.

15.13 **Maria Guzenina sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvin ristiriitaisia viestejä tulee oppositiosta, varsinkin kun vertaa siihen, mitä kokoomus todellakin vastalauseessaan edustaja Laihon suulla silloin kritisoi, pakkotestauksia, ja nyt sitten vaatii niitä — hyvä niin. Olemme tässä nyt sitten yksimielisiä, että nämä pakkotestaukset täytyy saada järjestymään.

Minäkin kyllä ihmettelen, arvoisa puhemies, sitä, että avit eivät ole käyttäneet itselleen lain mukaan kuuluvaa velvollisuutta toimia oman toimivaltansa puitteissa tässä koronan vastaisessa taistelussa. Tämä hallituksen esitys 31:hän on tarkennuslaki, jotta avit toimivaltaisina viranomaisina ymmärtävät oman velvollisuutensa toimia. Tämä jouduttiin antamaan, koska he tulkitsivat omalla tavallaan, toisella tavalla kuin mitä hallitus tarkoitti.

Myöskin tämä hallituksen esitys 15 jouduttiin antamaan, koska meillä rajat — niin kuin täällä moni on todennut — eivät ole olleet koronan osalta yhtä tiukassa kontrollissa kuin muualla, [Puhemies koputtaa] ja nyt pääsemme tässäkin eteenpäin. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Mutta älkää syyttäkö hallitusta, vaan katsokaa, [Puhemies: Aika!] mitä siellä muualla kentällä on tapahtunut.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sankelo.

15.14 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli mielenkiintoista kuunnella ministerin luentoa meille kansanedustajille. Vaikuttaa siltä, että me kansanedustajat emme nauti ministerin luottamusta — jossain toisessa pykälässä se taitaa olla toisinpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Mutta tähän asiaan liittyen suuri kysymys on se, miten yritykset pärjäävät tilanteessa, jossa toimintaa ei kokonaan kielletä mutta se tehdään mahdottomaksi. Tästä näitten pykäliden osalta on kysymys, ja monet yritykset menevät kanveesiin viimeistään tässä vaiheessa. Tähän asti on sinnitelty, mutta nyt on loppu edessä.

Toinen kysymys liittyy tähän alueellisuuteen. Edellisessä lähetekeskustelussa me puhuimme, että maakuntien sisällä pitäisi kyetä tekemään alueellista, sisäistä tarkastelua. Monet keskustan kansanedustajat olivat silloin sitä mieltä, ja kokoomuksen kansanedustajat ovat sitä mieltä, ja voin tässä sanoa, [Puhemies koputtaa] että kokoomus antaa kyllä keskustalle täyden tuen siinä, [Puhemies: Aika!] että laitatte näihin ne pykälät kuntoon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Harjanne.

15.15 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ehkä täällä herkästi tulee sellaisia puheenvuoroja, että juuri tätä toimea ja juuri tätä toimea ei pitäisi rajoittaa näillä perusteilla ja näillä perusteilla. Ehkä itse haluaisin palauttaa tämän kysymyksen siitä, että edelleen se viruksen tehokas torjunta on terveen talouden edellytys. [Puhujan mikrofonit sulkeutuu] — Ja joku on eri mieltä. [Naurua] — Niin, viruksen torjunta on terveen talouden edellytys, ja olisi olennaista... [Puhujan mikrofonit sulkeutuu] — Kiitos.

Idea oli se, että meillä olisi lainsäädäntö, joka mahdollistaisi sen välttämättömän, tarpeellisen, tiukan ja riittävissä määrin myös ennakoivan viruksen etenemisen torjunnan. Kysymys on sitten siitä, että ehkä sitä on nyt liian vaikeaa tässä tilanteessa hirveän tarkkaan vielä tehdä, mutta kyllä minä katsoisin, että tämän kevään jälkeen olisi hyvä tarkastella meidän hallintorakennetta, että ei jouduttaisi tämäntyyppiseen tilanteeseen, ja miettiä, mikä tässä toimii ja mikä ei — edustaja Lohi ihan alussa debatissa toi esiin, että tavaltaan yritetään vauhdista korjata sitä. Mutta se ajatushan tässä on ihan oikea, että meillä on riittävän hyvät työkalut viranomaisilla puuttua asioihin ja he voivat niihin puuttua ja sillä me saadaan tätä virusta torjuttua.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

15.17 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tunnollisten suomalaisten ja yritysten on helpompi hyväksyä näitä rajoituksia, jos ne näyttävät ja tuntuvat reiluilta. Ja eihän se tunnu reilulta, että samaan aikaan, kun rajoitetaan voimakkaasti esimerkiksi elinkeinovapautta, rajat vuotavat, koska ne vuotavat ja ne ovat vuotaneet. Britti-variantti tuli Suomeen rajan yli, ja sama uhkaa käydä näille muillekin varianteille.

Itse haluan kysyä ministeriltä — nyt haluan vastauksen: Aluehallintovirastot tosiaan toivat esille, että ne ovat näiden massatestien toimivaltuuden osalta tähän asti noudattaneet sosiaali- ja terveysministeriön 3.2. antamaa ohjauskirjettä ja sen oikeudellista arviointia. Eli onko teidän ministeriö kieltänyt aveilta näiden massatestien käyttämisen aiemmin?

Ja toiseksi haluan palauttaa vielä mieleen sen, minkä takia tämä ennakkotestivaatimus lokakuussa kaatui. Se kaatui sen takia, että pykälät olivat kesken. [Puhemies koputtaa] Perustuslakivaliokunta nimenomaan totesi, [Puhemies koputtaa] että tällainen sääntely sinällään olisi mahdollinen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja tähän tämän osuuden loppuun vielä ministeri Kiuru, 3 minuuttia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

15.18 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Edustaja Tynkkynen kysyi tästä tukahduttamisesta ja siitä, olisiko tukahduttaminen vielä mahdollista — kun perussuomalaiset ovat esittäneet tätä tukahduttamisstrategiaa, niin miksi sillä ei mentäisi. No, tässä keskustelussa on huomattu, että moni perussuomalaisten kansanedustaja käytti kyllä aika toisenlaisia puheenvuoroja kuin tukahduttamisstrategian mukaiset rajoitustoimet edellyttäisivät. Itse olen tuntenut viehätystä siihen, että kun me puhumme viруksen leviämisen estämisestä, niin me tekisimme kaikki mahdolliset toimet, että me voisimme painaa nämä numerot todella alas.

Minusta edustaja Kauma esitti aika rehellisen kysymyksen, joka kertoo myös siitä, että onko asia nyt kuitenkin sellainen, että vaatii vielä kokoomuksen ryhmässäkin pohdintaa. Kysytte siis sitä, että mitä jos jatkettaisiin tällä ravintoloiden sululla, koska sillä varmistettaisiin se taloudellinen tuki. Tämähän kuuluu sitten muiden ministerien käsialaan tämä tukipuoli, mutta tässä totean, että esititte minusta ihan reilun kysymyksen kokoomuksen näkökulmasta. Sen sijaan, kun osa kysyi sitä, miksi tehdään näin kovia rajoituksia, te esititte erittäin kovaa rajoituksen jatkoa. Ja tältä osin yritän sanoa, että tämä keskustelu, joka eduskunnassa käytiin sekä äskeisen että tämän asian kohdalla, ei ole aina kovin koherenttia suhteessa tautitilanteeseen.

Halusin omalta osaltani kertoa teille, että pidän todella vaikeana tätä tilannetta, missä me tällä hetkellä olemme. 14.3. saadun tehohoitokonsortion mukaan tehohoidon kapasiteetista kuluu covid-potilaiden hoitoon jo 40 prosenttia. Nuo ovat aivan liian kovia numeroita tässä vaiheessa tilannetta. Meillä on tällä hetkellä 12 maakuntaa, joissa ilmaantuvuus on erittäin korkea, yli 100. Meillä on kaksi maakuntaa, jotka ovat siellä 35:n ja 40:n toisella puolella, ja meillä on sen lisäksi vielä monta, jotka ovat siellä 20:n toisella puolella. Nämä ovat kaikki kiihtymis- ja leviämisvaiheen maakuntia, ja tällä menolla tämä määrä tulee entisestään kasvamaan. Yksistään Kauniaisten numerot ovat kahdessa kuukaudessa kaksinkertaistuneet, Vantaan kahdessa kuukaudessa kolminkertaistuneet ja niin edespäin. Me taistelemme täällä sitä vastaan, ettei tämä tauti leviä pahasti kaikkiin maakuntiin, ja näiden rajoitustoimien pitäisi olla sen mukaisia. Sen takia ei kannata keskustella jostakin arvovaltakysymyksestä.

Me toimimme tänne eduskuntaan kiireellä esityksen, jolla voitaisiin rajoittaa, kuten julkisella puolella on rajoitettu, myöskin näitä harrastamisen paikkoja erityisesti aikuisten osalta, ja nyt se esitys tuodaan uudelleen tänne korjattavaksi, jotta tätä tulkintaongelmaa ei enää olisi. Olemme avin kanssa olleet tulkintavaikeuksissa aikaisemminkin, ja tämä raja-keskustelu todistaa hyvin sitä. Toista kertaa en lähde tämän hevosen selkään, ja sen takia me olemme täällä ja me joudumme nyt eduskunnassa [Puhemies koputtaa] päättämään, mikä on kansanedustajien linja tässä, otetaanko nämä vapaa-ajan harrastusten paikat nyt [Sari Sarkomaa: Ministeri, eduskunta päättää, ette te!] täyssulun piiriin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.21.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 22.07.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn 4. asiakohdan käsittelyä. — Edustaja Kymäläinen poissa. — Edustaja Multala.

22.07 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Lähes kaikki on tullut sanottua, täällä on käytetty hyviä puheenvuoroja.

Tämän pykälän tuominen nyt uudestaan tänne eduskuntaan näin lyhyen ajan jälkeen on osoitus siitä, että lainsäädäntötyössä ei olla onnistuttu. Toivottavasti nyt sosiaali- ja terveysvaliokunta käsitellessään tätä tartuntatautilain pykälää kiinnittää huomiota myös siihen, että se saattaa vaatia myös muiden tartuntatautilain pykälien muuttamista, jos halutaan edelleen pitää kiinni siitä järjestyksestä, että ensin lievemmat toimenpiteet ja sen jälkeen vasta vahvemmat toimenpiteet. Nythän tähän 58 g §:ään, jolla siis on mahdollista tämän uuden esityksen mukaan täysin sulkea esimerkiksi kuntosaleja tai sisäleikkipuistoja, voitaisiin käytännössä mennä suoraan ilman, että ikään kuin ensin nämä kaikki muut velvoitteet tulisivat voimaan. Tämä käytännössä tarkoittaisi sitä, että yrittäjien mahdollisuutta toimia siten, että tartuntariskiä vältettäisiin, ei käytännössä huomioitaisi, vaan tähän siirryttäisiin ikään kuin suoraan.

Toisaalta pidän myös erittäin huonona lainsäädäntönä, että ensin muutaman viikon on voimassa jokin tapa ja sen perusteella aluehallintovirastot tekevät omat päätöksensä ja heti perään eduskunta säätää hallituksen esityksestä uuden lain pykälän ja muuttaa tätä tulkintaa, ja totta kai sitten edelleen on aluehallintovirastojen vastuulla pistää toimeen sitä lainsäädäntöä. Mutta kuten tässä esityksessä todetaan, niin tietyillä alueilla Suomessa jo suoraan täytyvät nämä edellytykset, joilla tätä pykälää voidaan käyttää.

Arvoisa puhemies! Varmaan kuitenkin on niin, että meillä kaikilla on se ymmärrys, että koronavirusta tulee torjua, ja kuten tässä edustaja Tynkkynenkin totesi, tukahduttaminen varmasti olisi ollut se paras keino. Edelleenkin siihen olisi mahdollisuudet, kun meillä rajat ja rajaturvallisuus koronan suhteen laitettaisiin kuntoon. Sen vuoksi ei voi muuta kuin toivoa, että tämä asia, ennakkotestivaatimus ja tietenkin pakkotestaus, joka nyt on ollut mahdollista, laitetaan saman tien toimeen ja sen lisäksi huolehditaan myös siitä, että maskinkäyttövelvoite tuotaisiin nyt vihdoin lakiin. Muitakin toimia varmasti tarvitaan edelleen, jopa tämä ikään kuin kokonaan yhteiskunnan täyssulku aivan lyhyeksi aikaa saattaa jossain tilanteessa olla välttämätöntä, jos tilanne ei muuten helpota.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

22.10 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Täytyy todeta, että kyllä onneksi meillä on avit, jotka tekevät tärkeää työtä ja toimivat myöskin sen meidän oikeuden ja meidän lain tulkitsijoina siellä. Toivottavasti myöskin tämän hallituksen esityksen myötä pystyttäisiin arvioimaan, onko se virus nyt levinnyt näillä kuntosaleilla, jotka ovat onnistuneet erinomaisesti huolehtimaan hygieniasta ja toimimaan niiden rajoitusten mukaan eli rajamaan sen henkilömäärän sinne kymmeneen. Eli tämä lainsäädäntöesitys ei saa olla sellainen, että tämä annettaisiin ainoastaan ikään kuin kostona siitä, että avit ovat tulkinneet lakia niin kuin laki on kirjoitettu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tynkkynen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 23/2021 vp

22.11 **Sebastian Tynkkynen ps:** Kiitoksia paljon, arvoisa rouva puhemies! On uudelleen erittäin hienoa kuulla hallituspuolueen kansanedustajalta tällaista puhetta, mitä äsken puhuitte. Ja jälleen kerran on pakko muistuttaa, että teidän oman puolueenne ministerit ovat olleet yhdessä näitä esityksiä meille veivaamassa tänne eduskuntaan, ja toivon, että tulette valiokuntakäsittelyssä tukemaan niitä ratkaisuja, kun haluamme ehkä oikein mitoittaa näitä esityksiä.

Ennen kuin tämä sulku tuli kuntosaleille, niin itse kävin tuolla... No, en sano salin nimeä, mutta kävin yhdellä salilla aina tuolla Kampissa, ja siellä sitten huomasin kyllä ja täytyy sanoa, että siellä turvavälit ovat paljon isompia kuin esimerkiksi täällä meidän eduskuntasalissa, jossa me kansanedustajat istumme vain noin yhden ja puolen metrin päässä. Siellä pidetään laitevälejä, otetaan laitteita pois käytöstä, eli siellä noudatetaan kyllä huomattavasti isompia turvavälejä kuin me täällä eduskunnassa päätöksentekijöinä noudatamme. Ja siksi nämä kuntosalirajoitukset ainakaan omaan korvaan eivät kuulosta hirveän sopuisilta niin kauan kuin me noudatamme tämmöistä ”levitetään koronaa ja rajoitetaan koronaa” -strategiaa.

Jos tässä vaiheessa halutaan elää koko ajan, niin silloin rajoitusten on oltava oikeasuhtaisia, mutta sen perään on todettava, että myöskään tämä ei tule ratkaisemaan tilannetta. Tarvitaan rohkeampia ratkaisuja: yhteiskunta kerralla kiinni, ei osittain kiinni, kerralla kiinni, sen jälkeen rajat kiinni, ja sen jälkeen maa auki. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

[Keskustelu asiasta sallittiin päiväjärjestyksen 3. asiakohdassa]